

Sygn. akt IV U 1468/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2016r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Żywicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Jolanta Fiedorowicz

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2016r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania R. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 06/10/2015 r. znak: (...)

o emeryturę pomostową

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy R. S. prawo do emerytury pomostowej poczynając od dnia 31 sierpnia 2015r.

Sygn. akt IV U 1468/15

UZASADNIENIE

Decyzją znak (...) z dnia 06.10.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E., powołując przepisy ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.Dz.U.2015.748 ze zm., dalej ustawa emerytalne) i ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (t.j.Dz.U.2015.965 ze zm.), odmówił ubezpieczonemu R. S. prawa do emerytury z uwagi na fakt, iż nie udowodnił on wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach, wymienionej w pkt 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, wynoszącego co najmniej 10 lat. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że uwzględnił ubezpieczonemu jako pracę w szczególnych warunkach okresy: od 01.08.2006r. do 25.08.2008r. oraz od 01.08.2014r. do 31.07.2015r., w łącznym wymiarze 3 lat i 25 dni. Jednocześnie wskazano, że nie uwzględniono okresów: od 01.03.1976r. do 01.04.1980r., od 01.04.1982r. do 30.09.1998r., od 01.07.1999r. do 31.07.2006r. z uwagi na niewskazanie przez wystawiającego świadectwo, że praca była miała charakter określony w pkt 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych; od 01.10.1998r. do 30.06.1999r. z uwagi na fakt, iż praca nie była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ubezpieczony R. S. odwołał się od przedmiotowej decyzji, wskazując, iż w okresach od 01.04.1982r. do 30.09.1998r. oraz od 01.07.1999r. do 31.07.2006r. pracował jako rybak, co potwierdzają świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, dołączone do wniosku o emeryturę.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy powtórzył argumentację wyrażoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

W piśmie procesowym z 21.01.2016r. ubezpieczony podtrzymał stanowisko wyrażone w odwołaniu. W uzasadnieniu szeroko odniósł się do twierdzeń organu rentowego dotyczących nieuwzględnionych okresów pracy w szczególnych warunkach i wskazał, że wykonywana praca miała charakter pracy rybaka morskiego, określonej w wykazie B,

dziale IV, poz. 4 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.1983.8.43, dalej rozporządzenie RM z 1983r.), do którego odsyła ustawa emerytalna, a które to prace mają charakter tożsamy z określonymi w pkt 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. W związku z tym, w jego ocenie, kwestionowanie przedłożonych świadectw pracy przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest bezpodstawne.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Skarżący R. S., ur. (...), w dniu 31.08.2015r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o emeryturę pomostową.

W okresie swojej aktywności zawodowej ubezpieczony był zatrudniony:

-od 01.03.1976r. do 01.04.1980r., od 01.04.1982r. do 30.09.1998r., od 01.10.1998r. do 31.10.1998r. (1/4 etatu), od 01.11.1998r. do 30.06.1999r. (1/2 etatu), od 01.07.1999r. do 31.07.2006r. w Spółdzielni Pracy (...) we F. jako rybak morski – **okres sporny** ,

-od 02.04.1980r. do 31.03.1982r. w Zawodowej Straży Pożarnej w B. jako pomocnik przewodnika roty,

-od 01.08.2006r. do 25.08.2008r. w P. i sprzedaż Ryb A. S. w N. jako rybak,

-od 01.08.2014r. do 31.07.2015r. w Armator PAS-48 L. P. w B. jako rybak morski.

Praca ubezpieczonego polegała na połowie ryb wykonywanym na Zalewie W. i wykonywana była na 7-9 metrowych, odkrytych łodziach. Praca polegała wyłącznie na połowie, gdyż dokumentacją i sprzedażą ryb zajmowała się spółdzielnia, która wypłacała rybakom wynagrodzenie stanowiące procent wartości złowionych ryb. Wypłynięcie na połów następowało przed świtem. Sam połów polegał na rozłożeniu sieci i żaków, powbijaniu tyczek w dno. Połów odbywał się niezależnie od pogody i pory roku – zimą wykonywano przerebłę i stawiano sieci pod lodem.

Decyzją z dnia 06.10.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z uwagi na fakt, iż nie udowodnił on wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach, wynoszącego co najmniej 10 lat. R. S. odwołał się od decyzji, wskazując, iż w okresach od 01.04.1982r. do 30.09.1998r. oraz od 01.07.1999r. do 31.07.2006r. pracował jako rybak, co potwierdzając świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, dołączone do wniosku o emeryturę.

(dowód: plik emerytalny akt ZUS: k.1-7,17-25,51-53,59-61,77-78; akta sprawy: k.2,4,15-17; wyjaśnienia ubezpieczonego z rozprawy z 26.01.2016r. e-protokół od 00:08:47)

W ocenie Sądu, odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

W świetle art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki :

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Art. 8 stanowi natomiast, że pracownik wykonujący prace w szczególnych warunkach wymienione w pkt 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy, który spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1, 4-7, nabywa prawo do emerytury pomostowej, jeżeli:

1) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 50 lat dla kobiet i co najmniej 55 lat dla mężczyzn;

2) ma okres pracy w szczególnych warunkach wymienionej w pkt 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy, wynoszący co najmniej 10 lat.

Pracami w szczególnych warunkach wymienionymi w załączniku nr 1 do ustawy pomostowej w pkt 20, 22 i 32 są natomiast odpowiednio: prace nurka lub kesoniarza i prace w komorach hiperbarycznych, prace rybaków morskich oraz prace bezpośrednio przy przetwórstwie materiałów zawierających azbest lub prace rozbiórkowe związane z ich usuwaniem.

Na gruncie przedmiotowej sprawy bezsporne było, że ubezpieczony R. S. urodził się po 31.12.1948r., osiągnął wiek wynoszący 55 lat, ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, wykonywał po dniu 31.12.2008r. pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych i nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy. Jediną okolicznością kwestionowaną przez organ rentowy pozostawała przesłanka legitymowania się przez skarżącego 10-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpoznając wniosek ubezpieczonego o emeryturę uwzględnił jako pracę w szczególnych warunkach jedynie okres w łącznym wymiarze 3 lat i 25 dni. Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie kwestionował charakteru czy wymiaru wykonywanej przez skarżącego pracy, a odmówił uwzględnienia spornych okresów od 01.03.1976r. do 01.04.1980r., od 01.04.1982r. do 30.09.1998r. i od 01.07.1999r. do 31.07.2006r. ponieważ pracodawca w świadectwie pracy nie potwierdził, iż skarżący wykonywał pracę wymienioną w pkt 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Należy w tym miejscu wskazać, że zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy o emeryturach pomostowych wprost wskazuje, że prawo do emerytury przysługuje osobie, która przed 01.01.1999r. wykonywała prace w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy **lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS**.

Nadto art. 3 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych wprost stwierdza, że za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy **lub art. 32 i 33 ustawy emerytalnej**, której przepisy z kolei odsyłają do rozporządzenia RM z 1983r., na co słusznie zwracał uwagę ubezpieczony już w piśmie procesowym z 21.01.2016r.

Stosownie zaś do §2 rozporządzenia RM z 1983r., okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według stosownego wzoru lub w świadectwie pracy.

Najdłuższym z okresów kwestionowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych był okres zatrudnienia od 01.04.1982r. do 30.09.1998r. w Spółdzielni Pracy (...) we F., w charakterze rybaka morskiego, w wymiarze 16 lat i 6 miesięcy, który w przypadku uwzględnienia samoistnie uprawniałby ubezpieczonego do świadczenia emerytalnego.

W świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 31.07.2006r. wskazano, iż R. S. w tym okresie wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy, pracę rybaka morskiego, która została wyszczególniona w wykazie B, dział IV, pkt 4, poz. 11 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Uchwały nr 80 Centralnego Zarządu Spółdzielczości Pracy z dnia 30.06.1983r.

Należy zaznaczyć, że Uchwała nr 80 Centralnego Zarządu Spółdzielczości Pracy z dnia 30.06.1983r. określając stanowiska, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, w odniesieniu do wykazu poz. 4 działu IV wykazu B rozporządzenia RM z 1983r. – prace rybaków morskich – wskazywała prace rybaków wykonywane m. in. w Spółdzielni Pracy (...) we F.. Pkt 11 uchwały wskazywał na stanowisko starszego rybaka, zaś pkt 12 na stanowisko rybaka.

W ocenie Sądu stanowisko wskazane w przywołanym świadectwie pracy jest tożsame ze stanowiskiem wskazanym w pkt 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, co potwierdziły wyjaśnienia ubezpieczonego, na podstawie których ustalono charakter wykonywanej pracy. Sam charakter i wymiar pracy nie był co prawda kwestionowany przez organ rentowy, jednakże Sąd dzięki wyjaśnieniom skarżącego jedynie utwierdził się w przekonaniu, iż prace rybaków morskich wymienione w załączniku do ustawy o emeryturach pomostowych i w załączniku rozporządzenia RM z 1983r., do którego odsyła ustawa emerytalna, to te same stanowiska.

W ocenie Sądu stanowisko prezentowane przez organ rentowy było zbyt formalistyczne i rygorystyczne. Sąd podziela bowiem pogląd Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, wyrażonego w wyroku z dnia 30.10.2012r., sygn. akt III AUa 643/12, że nie może być podstawą kwestionowania świadectwa pracy w warunkach szczególnych fakt, iż nie odesłano w nim do wykazu prac w warunkach szczególnych zawartego w załączniku nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż w myśl wskazanego już art. 3 ust. 7, za pracowników wykonujących prace w warunkach szczególnych uważa się również osoby, wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych prace w szczególnych warunkach, **w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy emerytalnej.**

Powyższy wniosek jest tym bardziej uzasadniony, jeśli weźmie się pod uwagę fakt, iż ustawa o emeryturach pomostowych weszła w życie 01.01.2009r., a kwestionowane przez organ rentowy świadectwo pracy zostało wystawione 31.07.2006r., a w obliczu likwidacji spółdzielni, niemożliwe było uzyskanie zaświadczenia/świadectwa spełniającego wymogi nowej ustawy. Odmiennie rozumowanie byłoby sprzeczne z zasadami logiki i przeczyłoby postulatowi racjonalnego ustawodawcy, który zdaniem Sądu celowo i sposób przemyślany sformułował przepisy w sposób umożliwiający stosowanie interpretacji przedstawionej w niniejszym uzasadnieniu.

Wobec powyższego, Sąd nie miał wątpliwości, że praca świadczona przez R. S. w okresie od 01.04.1982r. do 30.09.1998r. odpowiadała charakterem pracy rybaka morskiego, określonej w pkt 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, wobec czego należało stwierdzić, iż legitymował się on przesłanką posiadania 10-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Tym samym, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ §2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej poczynając od dnia 31.08.2015r., tj. od dnia złożenia wniosku.